

Regulace mezinárodního finančního systému

Vladan Hodulák

Tato prezentace je určena výhradně pro studenty kurzu Mezinárodní finanční instituce MVZn5065 na FSS MU v akademickém roce 2020/2021. Jakékoliv nakládání s prezentací pro jiné než studijní účely v tomto kurzu je zakázáno

Bankovníctví

- Problém mezičasové koordinace
- Ortodoxní přístup k bankovníctví
  - Banky jako zprostředkovatelé mezi věřiteli (spořicími) a dlužníky
  - Peněžní multiplikátor – úvěry tvořeny z vkladů
- Heterodoxní přístup k bankovníctví
  - Banky jako finančníci kapitalistického systému produkce
  - Peníze vytvářeny „z ničeho“, vklady vytvářeny zároveň s úvěry
- Problémy s likviditou a solventností
- Potřeba bankovní regulace

Zjednodušená rozvaha banky

aktiva	pasiva
půjčka	vklad
rezervy	vlastní kapitál

Banka pro mezinárodní platby

- Založena 1930 za účelem vypořádání válečných reparací
- Banka se rychle změnila na platformu spolupráce CB, pomoc během velké hospodářské krize
- Hrozba zániku během jednání o B-W systému
- 50. léta – evropský platební mechanismus
- Podpora implementace B-W systému
- Od 70. let platforma pro regulaci mezinárodního bankovníctví

Členství a struktura

- Quasinevládní organizace (omezené ručení)
- Členy pouze centrální banky, 60 členů (59 států plus ECB, FED až od 1996)
- Všeobecná setkání
  - Jednou ročně
  - Všechny CB, hlasování dle podílu na BIS
  - Zisky, dividendy, statut
- Rada ředitelů
  - V současnosti 19 zástupců (Bel, Fr, Ger, UK, USA, It povinně plus max. 9 dalších)
  - Nejdůležitější rozhodnutí, 2/3 hlasů
  - Generální ředitel – Agustin Carstens (Mex.)

Členství a struktura

- Sídlo – Basilej, Švýcarsko
- Finanční struktura
  - Základní kapitál 3 mld. SDR
  - Aktiva cca. 409 mld. USD
  - min. 55% musí patřit 6ti vybraným zemím
  - Od 2001 čistě veřejná instituce
- Vztah k vládám
  - Zajištěna nezávislost na vládách, žádný dohled
  - Zákaz půjček vládám, členové rady nesmějí být členy vlády atd.
  - Na operace banky se nevztahuje žádné národní právo, aktiva nelze znárodnit, členové rady mají rozsáhlou imunitu

Náplň činnosti

- Ze statut
  - Spolupráce CB, dodatečná platforma pro mezinárodní finanční spolupráci
  - Důvěrník či zprostředkovatel v oblasti mezinárodních plateb
- Dále
  - Výzkum v oblasti mezinárodních finančních vztahů
  - Shromažďování a sdílení informací
  - Fórum pro diskuzi mezinárodního finančního systému
  - Pomoc při finančních krizích, podpora MMF
  - Vytváření regulačních standardů

Basilejský výbor pro bankovní dohled

- InSTITUTE založená CB 10ti států, v současnosti 27 členů, 17ti členný sekretariát v rámci BIS
- Mezinárodní fórum pro bankovní regulaci
- Vydává doporučení pro minimální standardy bankovní regulace
  - Basel I (1988)
  - Basel II (2004)
  - Basel III (v procesu implementace)
- Minimální rezervy, **kapitálová přiměřenost**

Rada pro finanční stabilitu (FSB)

- Původně **Fórum pro finanční stabilitu** (FSF, od 1999)
- FSB vzniklo v roce 2009 na setkání G20
- Monitoruje mezinárodní finanční systém a vydává doporučení pro jeho nápravu
- Členové – ministři financí a guvernéři CB G20, mezinárodní instituce (IMF, WB, ECB, BIS aj.)
- **Témata**
  - Posílení finančního dohledu
  - Role a povaha ratingu
  - Posílení transparentnosti finančního systému
  - Suverénní fondy
  - Daňové ráje

Federal Reserve (FED)

- Založen 1913
- Federal Reserve Act
- Struktura
  - Rada guvernérů (7 členů, na 14 let, vybírání prezidentem, schvalování Senátem)
  - Federální výbor pro otevřený trh (7+1+4)
  - 12 regionálních bank
  - Předseda: Jerome Powell
- Soukromé vlastnictví, ale zisky odváděny ministerstvu financí, ovládána státem

Federal Reserve

- Politika (duální×hierarchický mandát)
  - Cenová stabilita
  - Maximální zaměstnanost
- Nástroje
  - Operace na volném trhu
  - Diskontní a lombardní sazba
  - Povinné minimální rezervy
  - Kapitálová přiměřenost
- ECB – nejvíce nezávislá CB na světě, pouze cenová stabilita

Nezávislost CB

- Dva typy nezávislosti
  - Stanovování cílů
  - Používání nástrojů
- Nejprve většinou nezávislé soukromé instituce
- V první polovině 20. století znárodněny
- Do 80. let pouze 3 relativně nezávislé CB (USA, Německo, Švýcarsko)
- Nárůst nezávislosti v posledních 30ti letech

Mezinárodní vládnutí

- IMF – dohled nad mezinárodním měnovým systémem, řešení krizí
- WB – koordinace a vlastní poskytování rozvojové pomoci
- BIS – koordinace činnosti CB, mezinárodní bankovní regulace
- G5, G7, G10, G20 – hlavní fóra pro mezinárodní řešení palčivých měnových a finančních otázek
- FED – de facto krizový management mezinárodního finančního systému